

Luonnonkasvit ja uudet peltokasvit voimavaraksi (LUPE) -hanke

Kehittämislautakunta 02.02.2022 § 19

119/02.05.02/2022

Valmistelija

Kehittämiskeskuksen johtaja Pasi Pitkänen

Maaseudulla ja maataloudessa on kipeä tarve uusista tulonlähteistä. Suomen luonnonkasvit ovat luonnonmarjoja lukuun ottamatta huonosti hyödynnetty elintarvikkeiden, rohdosvalmisteiden ja kosmetiikan raaka-aine. Samaan aikaan suomalainen ja näiden maakuntien maatalous, etenkin kasvinviljely, tarvitsee taloudellisesti parempituottoisia viljelykasveja. EU:n maatalouspolitiikka on uudistumassa ja maaperän ilmastopäästöt nousevat uudella ohjelmakaudella suureen rooliin. Maatilat tarvitsevat viljelykiertoonsa peltojen kasvipeitteisyyttä lisääviä, mielellään syväjuurisia kasveja, jotka auttavat maan kasvukunnon parantamisessa ja maan hiilensidonnassa. Samalla näiden kasvien tulisi olla taloudellisesti kannattavia.

Hanke on yleishyödyllinen, ylimaakunnallinen maaseutuelinkeinojen aktivointihanke, jota hallinnoi Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä. Hankekumppaneina ovat Raahen seudun kehitys (osatoteuttaja), Pyhäjärven Kehitys Oy, Kehittämissyhtiö Witas Oy ja Kaustisen seutukunta.

Hankkeessa aktivoidaan maaseudun asukkaita ja maanviljelijöitä luonnonkasvien keräämiseen ja jalostamiseen sekä yrttien ja peltoviljelyn uusien viljelykasvien viljelyyn. Hankkeen pohjana ovat aikaisemmassa 63 Degrees North - Pohjoisen erikoiskasvit Euroiksi - hankkeessa saavutetut tulokset. Hankkeen kaikilla yhteistyöalueilla on omat erityispiirteensä ja vahvuutensa, mutta toisaalta myös kehittymistarpeensa.

Raahen seutukunta ei ollut mukana aikaisemmassa 63 Degrees North - hankkeessa. Hankkeen tulosten jalkauttaminen Raahen seudulle vaatii aikaa ja työpanosta. Raahen seudulla on erinomaiset olosuhteet kasvinviljelyyn ja viljelylajivalikoiman monipuolistamiseen. Ammattimaista marjantuotantoa alueella on jo entuudestaan. Viljellyt yrtit ja uudet viljelykasvit ovat painopisteinä. Seutukunnan alueella on vahvaa luomuosaamista, jota vahvistetaan.

Hankkeen toteutusaika on 1.4.2022-30.9.2024. Hankkeelle haetaan 100 % tukirahoitusta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen maaseutuosaston kautta. On kuitenkin varauduttava siihen, että rahoitusprosentti ei ole näin suuri. Hankkeen suunniteltu koko kustannusarvio on 898 706 €. Hankkeessa toimisi projektipäällikkö, 4 alueellista aktivaattoria ja 30 % projektisihteerin työpanos. Raahen seutu toimii osatoteuttajana hankkeessa omalla budjetilla. Raahella on projektissa yksi kokoaikainen projektityöntekijä. Raahen kokonaisbudjetti on 177 654 € ja 10 % kuntarahoitus merkitsee 17 765 euron kuntarahoitusosuutta koko

hankeaikana. Rahoitus jakautuu kolmelle vuodelle seuraavasti: 4897 € vuodelle 2022, 7523 € vuodelle 2023 ja 5345 € vuodelle 2024.

Hankkeesta on tehty yritysvaikutusten arviointi ja se on positiivinen. Vaikutukset toteutuvat lyhyellä ja keskipitkällä aikavälissä. Hankkeessa pyritään monipuolistamaan maatalousyrittäjien kasvinviljelyä ja viljelylajivalikoimaa. Tämä puolestaan luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Esittelijä

Kehittämiskeskuksen johtaja Pitkänen Pasi

Päätösesitys

Kehittämislautakunta

- valtuuttaa Raahen seudun kehityksen tekemään hankkeen edellyttämät yhteistyösopimukset päätoteuttajan kanssa

- hyväksyy hankkeen Raahen seudun kehitystä koskevan kuntarahoitusosuuden

- merkitsee tiedoksi, että hanke rahoitetaan Raahen seudun kehityksen projektibudjetista

Päätös

Hyväksyi esityksen.